

समग्र शिक्षा या केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी समन्वय अधिकारी (Nodal Officer), राज्य समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency (SNA)) व अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agency) घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:- संकीर्ण २०२५/प्र.क्र. १३३/एसडी-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
विस्तार इमारत, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

दिनांक:- ३१ जुलै, २०२५.

संदर्भ :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्र. संकीर्ण २१२१/प्र.क्र. ३५/कोषा प्रशा-४, दि. ०१.०७.२०२१.
- २) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभाग यांचेकडील कार्यालयीन ज्ञापन दि.१३.०७.२०२३
- ३) भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभाग यांचेकडील कार्यालयीन ज्ञापन दि.१२.११.२०२४
- ४) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४, दि.१०.१०.२०२४
- ५) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४, दि.११.१०.२०२४
- ६) भारत सरकार, शालेय शिक्षण व साक्षरता विभाग पत्र क्र. F/No.8-6/2025-IS.1, दि.१९.०२.२०२५
- ७) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.५१/कोषा प्रशा-४, दि.३०.०७.२०२५

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी 'SNA-SPARSH' (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा निर्णय भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभागाच्या दि.१३.०७.२०२३ रोजीच्या कार्यालयीन ज्ञापनान्वये घेण्यात आला आहे.

२. केंद्र शासनाच्या सर्व शिक्षा अभियान, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान व शिक्षक शिक्षण या योजनांचे एकत्रिकरण करून सन २०१८-१९ पासून केंद्र पुरस्कृत समग्र शिक्षा योजना अंमलात आली आहे. राष्ट्रीय

शैक्षणिक धोरण, २०२० मधील शिफारशीच्या अनुषंगाने समग्र शिक्षा योजनेची पुनर्रचना करण्यात आली आहे. सदर योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असा आहे.

३. केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या निधी वितरण व विनियोजन व्यवस्थापनासाठी वित्त विभागाने दि.०१.०७.२०२१ रोजीचे परिपत्रक व दि.३०.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सुचना निर्गमित केलेल्या आहेत. त्यानुसार, समग्र शिक्षा या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी समन्वय अधिकारी (Nodal Officer), राज्य समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency (SNA)) व अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agency) घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

केंद्र पुरस्कृत समग्र शिक्षा या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी सह / उप सचिव (विद्यार्थी विकास), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांची “समन्वय अधिकारी (Nodal Officer)” म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे. तसेच, राज्य प्रकल्प संचालक (समग्र शिक्षा), महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांना “राज्य समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency (SNA))” घोषित करण्यात येत आहे.

२. राज्य समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency (SNA)) यांनी त्यांचे स्तरावर योजनानिहाय “अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agency)” पदनाम निहाय PFMS प्रणालीशी मॅपिंग करण्याची कार्यवाही करावी.

३. केंद्र पुरस्कृत योजनांकरीता प्राप्त होणाऱ्या निधीबाबत केंद्र शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार / मार्गदर्शक सुचनांनुसार आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे संदर्भ क्र.१) येथील दि.०१.०७.२०२१ रोजीचे परिपत्रक व संदर्भ क्र.७) येथील दि.३०.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७३११८०२२८७२२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रामदास धुमाळ)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री (शालेय शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व मा. मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

५. मा. राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व मा.राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. सर्व मा.विधान परिषद सदस्य.
९. सर्व मा.विधानसभा सदस्य.
१०. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव, (शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१३. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१४. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व).
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
१७. शिक्षण संचालक (प्राथमिक/ माध्यमिक/ योजना), शिक्षण संचालनालय, पुणे.
१८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२ मुंबई, नागपूर.
१९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२ मुंबई/नागपूर.
२०. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-६३.
२१. सर्व वरिष्ठ लेखा परीक्षक (शिक्षण विभाग).
२२. अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई.
२३. सह सचिव/उप सचिव (विद्यार्थी विकास/ रोखशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. वित्त विभाग, (कोषा प्रशा/ व्यय-५/अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
२५. अवर सचिव/कक्ष अधिकारी (लेखाशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२६. अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२७. निवड नस्ती (एसडी-१).